L?Ajuntament de Girona rep el fons de la fàbrica Grober, integrat per imatges, gravacions i documents de la planta tèxtil

Actualitat Girona | 28-04-2021 | 14:09

Donació Fons Grober

L?Ajuntament de Girona ha celebrat aquest matí l'acte de donació del fons documental de la fàbrica Grober. L?arxiu està format principalment per fotografies i, també, per gravacions de so i documentació textual relatives al seguiment d?esdeveniments de la planta tèxtil i d?entitats que hi estaven vinculades com el Foment de Cultura, en concret amb les seves seccions de l?Escola d?Ensenyament Primari, l?Escola d?Oficis i Arts Decoratives i l?Orfeó Cants de Pàtria. La donació ha anat a càrrec del representant de la família Borrell Martí cedents del fons documental, Javier Borrell, i ha comptat amb la presència del tinent d?alcaldia i regidor d?Urbanisme i Activitats de l?Ajuntament de Girona, Lluís Martí, i del cap del Servei de Gestió Documental, d'Arxiu i Publicacions de l'Ajuntament, Joan Boadas.

?Aquesta és una donació especial perquè també és un homenatge a les moltes famílies que van estar vinculades a la Grober. La donació és molt important per a la memòria històrica i perquè dóna valor al passat industrial de la ciutat, una etapa clau. La Grober va ser més que una fàbrica, tenia un vessant social i educatiu important, a banda d'econòmic, i també va viure una evolució dels drets laborals dels treballadors. Per tant, aquesta documentació servirà per explicar millor un dels noms propis de la ciutat i per saber com es vivia a la ciutat i com va ser el seu progrés?, ha afirmat el tinent d?alcaldia.

El fons consta de 547 fotografies, 12 cintes magnetofòniques, 1.201 documents textuals, 10 estampes, 1 carnet, 1 placa identificativa de carruatge i 3 matrius d?impremta. Es tracta de material datat entre el 1900 i el 1990, amb un alt volum de documents del 1920 al 1960.

Les fotografies més destacades del fons corresponen a tres moments o fets importants de la fàbrica: la visita del rei Alfons XIII el 28 de maig de l?any 1930, la destrucció i reconstrucció de la fàbrica Grober després de la Guerra Civil i les activitats culturals que es van organitzar des de les entitats vinculades a la planta. També destaquen les gravacions de diferents concerts de l?Orfeó Cants de Pàtria, l?Orfeó Atlàntida o l?Orfeó de la Principal de la Bisbal, i els comprovants de pagament de les despeses de l?escola Foment de Cultura relatives a l?adquisició de diversos productes com roba, material de neteja, material escolar, pa, llaminadures o subscripcions a revistes.

La fàbrica Grober va ser fundada l?any 1890 per Cristòfor Grober i Viotti, un italià establert a Girona, com a ?Grober & Cía. Sociedad en comandita?. Es dedicava a la fabricació de trenzilles i altres elements de passamaneria, com cordons de seda, llana, cotó i botons. La primera fàbrica aprofitava l?edifici i part de les instal·lacions que altres empreses havien tingut al barri del Mercadal, entre el carrer del Progrés i el carrer de la Indústria. L?octubre de 1895 es va inaugurar una segona fàbrica a Bescanó, que disposava d?una central hidroelèctrica que abastia de llum les dues fàbriques. L?any

1919 es va constituir la Sociedad Anónima Grober que va suposar l?entrada a l?empresa dels germans Emili, Joan i Carles Portabella Barrera. Durant aquests anys l?empresa va viure una important ampliació i consolidació, i també es van diversificar els productes que s?hi fabricaven. La fàbrica Grober esdevingué la indústria més important de la ciutat i ja a començament del segle XX ocupava vora les 1.100 persones, de les quals 929 eren dones.

L?any 1922 S.A. Grober va fundar l?Ateneu Social Democràtic, que després de la Guerra Civil va passar a dir-se Foment de Cultura, amb l?objectiu de promoure el desenvolupament professional i cultural dels treballadors i treballadores de la fàbrica i les seves famílies. La seu estava situada en un edifici propi del carrer Nou del Teatre, que arribava fins al carrer Sant Josep; antigament havia estat propietat de la família Cors. L?edifici constava d?una sala de ball (més endavant transformada en el Cinema Modern), un cafè i sala de jocs i diverses aules. A l?Ateneu s?hi desenvolupaven diverses activitats de tipus lúdic i cultural, destinades principalment als treballadors i treballadores

de la fàbrica, però obertes a tota la població gironina. S?organitzava en diferents seccions, les principals de les quals eren l?Escola d?Ensenyament Primari, l?Escola d?Oficis i Arts decoratives i l?orfeó Cants de Pàtria. L?entitat es clausurà el 1975.

Al final de la Guerra Civil, i durant la retirada dels republicans de la ciutat, es va incendiar la fàbrica i va quedar totalment destruïda. Un any després de l?incendi, el 4 de maig de 1940, es van inaugurar les noves instal·lacions al mateix indret. La fàbrica de Girona es va mantenir en funcionament fins al 1978, moment en què es va anar traslladant tota la producció a la fàbrica de Bescanó i es van enderrocar les naus. Els terrenys van ser requalificats parcialment com a zona verda pel pla urbanístic del Mercadal.

Autor: Redacció